ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 25.4.2024
COM(2024) 175 final

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

όσον αφορά την εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που έχει ανατεθεί στην Επιτροπή σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2019/1239 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση ευρωπαϊκού περιβάλλοντος ναυτιλιακής ενιαίας θυρίδας και για την κατάργηση της οδηγίας 2010/65/ΕΕ

1. Εισαγωγή

Για να στηριχθούν οι προσπάθειες ψηφιοποίησης του ναυτιλιακού τομέα, ο κανονισμός (ΕΕ) 2019/1239 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 2019, για τη θέσπιση ευρωπαϊκού περιβάλλοντος ναυτιλιακής ενιαίας θυρίδας και για την κατάργηση της οδηγίας 2010/65/ΕΕ[1] («κανονισμός EMSWe») περιλαμβάνει δέσμη μέτρων για την εναρμόνιση και την απλούστευση της υποβολής δηλώσεων στον ναυτιλιακό τομέα. Ο κανονισμός EMSWe άρχισε να ισχύει την 15η Αυγούστου 2019, αλλά οι διατάξεις του εφαρμόζονται μόνο από την 15η Αυγούστου 2025.

Ο κανονισμός EMSWe θεσπίζει ένα σημείο ενιαίας εισόδου σε κάθε κράτος μέλος για την εκπλήρωση όλων των υποχρεώσεων υποβολής δηλώσεων σχετικά με τον ελλιμενισμό ενός πλοίου. Στόχος του κανονισμού είναι να δώσει στις επιχειρήσεις και τις δημόσιες αρχές τη δυνατότητα να ανταλλάσσουν απολύτως ψηφιακά τις πληροφορίες που απαιτούνται από τα πλοία κατά τον ελλιμενισμό τους στην ΕΕ. Για να ελαχιστοποιηθεί το κόστος και να προστατευθούν οι προηγούμενες επενδύσεις, το νέο περιβάλλον υποβολής δηλώσεων βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στα υπάρχοντα κληροδοτημένα συστήματα εθνικών ναυτιλιακών ενιαίων θυρίδων που θεσπίστηκαν με την οδηγία 2010/65/ΕΕ.

Ακρογωνιαίοι λίθοι του κανονισμού EMSWe είναι η εναρμόνιση των ορισμών και των μορφοτύπων των δεδομένων, καθώς και τα μέτρα για τη βελτίωση των ροών δεδομένων με σκοπό την αύξηση της αποδοτικότητας. Για τον σκοπό αυτό, το άρθρο 3 του κανονισμού EMSWe αναθέτει στην Επιτροπή την εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις προκειμένου, αφενός, να τροποποιεί το παράρτημα του κανονισμού με σκοπό την εισαγωγή, τη διαγραφή ή την προσαρμογή των αναφορών σε εθνική νομοθεσία ή απαιτήσεις, σε ενωσιακές ή διεθνείς νομικές πράξεις και, αφετέρου, να δημιουργεί και να τροποποιεί το σύνολο δεδομένων EMSWe. Μεταξύ άλλων, το σύνολο δεδομένων EMSWe απαιτεί επίσης τακτικές επικαιροποιήσεις, ώστε να διασφαλίζεται η ευθυγράμμισή του με τις απαιτήσεις περί δεδομένων που ορίζονται στο παράρτημα Β του κανονισμού (ΕΕ) 2015/2446[2] και στο παράρτημα Β του κανονισμού (ΕΕ) 2015/2447[3] και το σχετικό υπόδειγμα τελωνειακών δεδομένων της ΕΕ, καθώς και με το συνοπτικό εγχειρίδιο του ΔΝΟ για τη διευκόλυνση και τις ηλεκτρονικές συναλλαγές[4] στο πλαίσιο της σύμβασης περί διευκολύνσεως της διεθνούς ναυτιλιακής κινήσεως, ώστε να διευκολυνθεί η διαλειτουργικότητα μεταξύ των διαφόρων αρχών.

Η προβλεπόμενη στο άρθρο 3 του κανονισμού EMSWe εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων ανατίθεται στην Επιτροπή για περίοδο τεσσάρων ετών από τη 14η Αυγούστου 2019. Η

[1] ΕΕ L 198 της 25.7.2019, σ. 64.
[2] ΕΕ L 343 της 29.12.2015, σ. 1. Σύνδεσμος προς την τελευταία ενοποιημένη έκδοση: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_del/2015/2446/2023-03-14?locale=el
[3] ΕΕ L 343 της 29.12.2015, σ. 558. Σύνδεσμος προς την τελευταία ενοποιημένη έκδοση: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_impl/2015/2447/2023-03-15?locale=el
[4] https://imocompendium.imo.org/public/IMO-Compendium/Current/index.htm.

εξουσιοδότηση παρατείνεται σιωπηρά για περιόδους ίσης διάρκειας, εκτός εάν το Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο προβάλουν αντιρρήσεις το αργότερο 3 μήνες πριν από τη λήξη κάθε περιόδου.

Σύμφωνα με το άρθρο 23 παράγραφος 2, η Επιτροπή οφείλει να υποβάλει έκθεση σχετικά με τις εξουσίες που της έχουν ανατεθεί. Η παρούσα έκθεση ανταποκρίνεται σε αυτήν την υποχρέωση.

2. Άσκηση των ανατιθεισών αρμοδιοτήτων

Δεδομένου ότι ο κανονισμός (ΕΕ) 2019/1239 άρχισε να ισχύει την 15η Αυγούστου 2019, έως τη δημοσίευση της παρούσας έκθεσης η Επιτροπή άσκησε μία φορά την εξουσία της να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις. Στις 7 Νοεμβρίου 2022, εξέδωσε τον κατ' εξουσιοδότηση κανονισμό (ΕΕ) 2023/205 της Επιτροπής για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) 2019/1239 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τη δημιουργία συνόλου δεδομένων του ευρωπαϊκού περιβάλλοντος ναυτιλιακής ενιαίας θυρίδας και την τροποποίηση του παραρτήματός του[5] («κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός»).

Ο κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός εκδόθηκε μετά την προθεσμία της 15ης Αυγούστου 2021 που ορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 3 του κανονισμού EMSWe. Οι λόγοι για την καθυστέρηση της έκδοσης του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού σχετίζονταν με την πολυπλοκότητα των δραστηριοτήτων μοντελοποίησης δεδομένων που προκύπτουν από πληθώρα νομικών βάσεων και, ταυτόχρονα, με τη δυσκολία των αρχών των κρατών μελών να υποβάλουν εγκαίρως στην Επιτροπή τον κατάλογο των εθνικών υποχρεώσεων υποβολής δηλώσεων με τα αντίστοιχα στοιχεία δεδομένων που ζητούνται από τους διασαφιστές στους λιμένες τους. Η κρίση που προκάλεσε η πανδημία είχε επίσης αντίκτυπο στη διαδικασία συλλογής δεδομένων, καθώς οι αρχές των κρατών μελών στον τομέα των θαλάσσιων μεταφορών ήταν απασχολημένες με πολλαπλές καταστάσεις διαχείρισης κρίσεων και, ως εκ τούτου, έπρεπε να δώσουν προτεραιότητα στα ζητήματα που αφορούσαν την υγεία.

Ο κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός καθόρισε το σύνολο δεδομένων EMSWe, δηλαδή τον πλήρη κατάλογο των στοιχείων δεδομένων τα οποία απορρέουν από τις υποχρεώσεις υποβολής δηλώσεων που απαριθμούνται στο παράρτημα του κανονισμού EMSWe. Το σύνολο δεδομένων είναι εκτενές και εξαντλητικό, διαιρείται δε σε 92 ομάδες δεδομένων, καθεμία από τις οποίες περιλαμβάνει ένα ή περισσότερα στοιχεία δεδομένων. Συνολικά, το σύνολο δεδομένων απαριθμεί περισσότερα από 1 120 στοιχεία δεδομένων, όπως ο κωδικός αναγνώρισης, η ονομασία, η περιγραφή και ο μορφότυπός τους. Επιπλέον, κάθε στοιχείο δεδομένων έχει αναφορά στη χαρτογράφηση του μοντέλου τελωνειακών δεδομένων της ΕΕ και στο συνοπτικό εγχειρίδιο του ΔΝΟ (κατά περίπτωση), καθώς και σε κάθε σχετικό κατάλογο κωδικών ή εφαρμοστέο επιχειρηματικό κανόνα.

[5] ΕΕ L 33 της 3.2.2023, σ. 24.

Επιπλέον, ο κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός επέφερε τροποποιήσεις στο παράρτημα του κανονισμού EMSWe στις οποίες περιγράφονται λεπτομερώς οι υποχρεώσεις υποβολής δηλώσεων. Οι τροποποιήσεις αυτές κατέστησαν αναγκαίες λόγω επικαιροποιήσεων της υποκείμενης νομοθεσίας, συμπεριλαμβανομένης της τροποποίησης ή της αντικατάστασης ισχυουσών ενωσιακών, εθνικών και διεθνών νομικών πράξεων, και της συμπερίληψης πιο συγκεκριμένων παραπομπών σε ισχύοντα νομοθετικά κείμενα. Λόγω των πολλαπλών αλλαγών, το παράρτημα αντικαταστάθηκε πλήρως.

Σύμφωνα με τις αρχές που καθορίζονται στη διοργανική συμφωνία της 13ης Απριλίου 2016 για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου[6], πριν από την έκδοση κατ' εξουσιοδότηση πράξης, η Επιτροπή πρέπει να διαβουλεύεται με εμπειρογνώμονες που ορίζουν τα κράτη μέλη. Κατά την κατάρτιση του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού, η Επιτροπή ζήτησε τη γνώμη εμπειρογνωμόνων των κρατών μελών και φορέων του ναυτιλιακού τομέα που συμμετέχουν στην υποομάδα εμπειρογνωμόνων EMSWe της διευθύνουσας ομάδας υψηλού επιπέδου για τη διακυβέρνηση του ψηφιακού συστήματος και υπηρεσιών στον τομέα της ναυτιλίας[7], οι οποίοι υποστήριξαν τις διατάξεις που περιλαμβάνονται στην κατ' εξουσιοδότηση πράξη.

Καθ' όλη τη διάρκεια του διαδικαστικού σταδίου και της διαδικασίας λήψης αποφάσεων, η Επιτροπή μερίμνησε για την κατάλληλη διαβίβαση των σχετικών εγγράφων τόσο στο Κοινοβούλιο όσο και στο Συμβούλιο. Το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο δεν διατύπωσαν αντιρρήσεις για την έκδοση του κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού.

Για να διασφαλιστεί η ταχεία επικαιροποίηση του καταλόγου των σχετικών υποχρεώσεων που παρατίθενται στο παράρτημα του κανονισμού EMSWe και του συνόλου δεδομένων EMSWe, η Επιτροπή θεωρεί ότι η εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που της έχει ανατεθεί με τον κανονισμό EMSWe θα πρέπει να διατηρηθεί επί όσο διάστημα ισχύει ο κανονισμός EMSWe. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή αναμένει ότι η τροποποίηση του συνόλου δεδομένων EMSWe θα αποτελεί επαναλαμβανόμενη αναγκαία δραστηριότητα, λαμβανομένων υπόψη των έντονων εξαρτήσεων από τη συνεχή εξέλιξη της νομοθεσίας της ΕΕ, των διεθνών συμβάσεων και της εθνικής νομοθεσίας. Ως εκ τούτου, η ανάθεση της εξουσίας έκδοσης ή τροποποίησης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων θα παραμείνει αναγκαία για τη διασφάλιση της ορθής εφαρμογής και λειτουργίας του ευρωπαϊκού περιβάλλοντος ναυτιλιακής ενιαίας θυρίδας. Εν προκειμένω, οι υπηρεσίες της Επιτροπής, με τη συνδρομή του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την Ασφάλεια στη Θάλασσα, συζητούν ήδη με εμπειρογνώμονες των κρατών μελών την ανάγκη έκδοσης νέου κατ' εξουσιοδότηση κανονισμού της Επιτροπής το 2024 για την τροποποίηση του συνόλου δεδομένων EMSWe και την προσαρμογή του καταλόγου των σχετικών υποχρεώσεων υποβολής δηλώσεων βάσει του κανονισμού EMSWe.

[6] ΕΕ L 123 της 12.5.2016, σ. 1.
[7] https://ec.europa.eu/transparency/expert-groups-register/screen/expert-groups/consult?lang=el&groupID=3450.

3. Συμπέρασμα

Με την παρούσα έκθεση, η Επιτροπή συμμορφώνεται με την υποχρέωσή της να υποβάλει έκθεση στο Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με την άσκηση των εξουσιών που της ανατέθηκαν σύμφωνα με το άρθρο 23 του κανονισμού EMSWe. Η Επιτροπή υποβάλλει στο Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο την παρούσα έκθεση σχετικά με τη χρήση των κατ' εξουσιοδότηση αρμοδιοτήτων της, όπως προβλέπεται στο άρθρο 23 του κανονισμού EMSWe.

Η Επιτροπή άσκησε ενεργά και με προσήκοντα τρόπο τις κατ' εξουσιοδότηση αρμοδιότητες που της έχουν ανατεθεί από τον κανονισμό EMSWe. Ταυτόχρονα, η Επιτροπή θεωρεί ότι η παράταση της εν λόγω εξουσίας έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων ήταν και παραμένει σκόπιμη, σύμφωνα με το άρθρο 23 του κανονισμού EMSWe (σιωπηρή ανανέωση). Η παράταση αυτή θα δώσει στην Επιτροπή τη δυνατότητα να συνεχίσει να συμπληρώνει τον κανονισμό EMSWe και να επικαιροποιεί περιοδικά το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού αυτού και του συνόλου δεδομένων EMSWe, τα οποία καθορίζουν το εύρος των πληροφοριών που δηλώνονται σε κάθε εθνική ναυτιλιακή ενιαία θυρίδα, διασφαλίζοντας έτσι την εναρμονισμένη εφαρμογή του κανονισμού EMSWe.

Η Επιτροπή καλεί το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο να λάβουν γνώση της παρούσας έκθεσης.